

REFERAT |KRS| Helse- og sosialstyret (2007-2011) d. 22-09-2009

Mødedato Tirsdag d. 22. september 2009 kl. 14:00

Mødested Rådhuset

Indholdsfortegnelse

Helse- og sosialstyret protokoll fra møtet 18. august til godkjenning.....	3
Konkurransetsetting av hjemmetjenesten.....	10
Redegjørelse for hvordan tjenestene til LOS kan ivaretaes fra og med 2010.....	16
Tilbakemelding vedr. heltidsprosjektet helse- og sosialsektoren.....	20
Etablering av enslige flyktninger i egen bolig	25
Evaluering av kommunens fattigdomssatsning - barn i fattige familier 2006-2009.....	29

Punkt 38/09: Helse- og sosialstyret protokoll fra møtet 18. august til godkjenning

Dato: 080909
Saksnr.: 200900122-26
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Carol Reinertsen

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
22.09.2009

Helse- og sosialstyret protokoll fra møtet 18. august til godkjenning

[Forslag til vedtak:](#)

[Helse- og sosialstyrets protokoll fra møtet 18. august godkjennes](#)

Geir Sandvik
Leder
(sign.)

Carol Reinertsen
Politisk sekretær

Trykte vedlegg: Helse- og sosialstyrets protokoll fra møtet 18.08.09

HELSE- OG SOSIALSEKTOREN

Helse- og sosialdirektøren

PROTOKOLL - Helse- og sosialstyret

Dato: 18. august 2009
Sted: Rådhuset
Behandlede saker: 31/09 – 38/09
Møtets varighet: Kl. 14.00 – Kl. 17.30
Møteleder: Geir Sandvik

Til stede:

Geir Sandvik, (KRF)
Bjørg Stray, (KRF)
Kari Henriksen, (AP)
Eirik Dåstøl Langeland, (AP)
Halvor Hulaas, (FRP)
Salve Reinhardt, (H)
Cecilie Johanne Frivold, (H)
Wencke Refsnes, (PP)
Sissel Mosby Nilsen, (SV)

Til stede fra administrasjonen:

Lars Dahlen, helse- og sosialdirektør
Elisabeth Engemyr, rådgiver
Arild Rekve, rådgiver
Børge Røssaak Nilsen, kommunikasjonsrådgiver
Petter Stranger, enhetsleder
Anna Marie Mølland Roaldstveit, trainee
Carol Reinertsen, politisk sekretær

Dessuten møtte:

Riitta Liisa Koskela, Fagforbundet
Irene Kaspersen, Delta

Utdelt i møtet:

- * Eldrerådets uttalelse til sak 32/09.
- * Uttalelse fra storbykonferanse for eldreråd i Stavanger 9. – 11. juni 2009.
- * Program for kulturrullatoren høsten 2009.

Temamøte:

- Kl. 14.00 - kl. 15.00 Møte med Kristiansand lokallag av Norsk Forbund for Utviklingshemmede
v/Guro SmithTønnessen, Esther Skrærås og Inger Lise Syrstad
- Kl. 15.00 - kl. 15.30 Info om kommunal beredskap ved svineinfluensaen
v/kommuneoverlege Vegard Vige og enhetsleder Sigurd Paulsen

(Info om samhandlingsreform utsatt til neste møte i helse- og sosialstyret)

31/09 HELSE- OG SOSIALSTYRETS PROTOKOLL FRA MØTET 2. JUNI 2009 TIL GODKJENNING (ark. nr. E: 033, 200900122)

VEDTAK:

Helse- og sosialstyrets protokoll fra møtet 2. juni 2009 godkjennes.

(Enst.)

Korrigerings:

Åpen runde:

Halvor Hulaas FRP:

Plasseres det narkomane i kommunale boligkompleks som også disponeres av eldre ?

32/09 KONKURRANSEUTSETTING AV HJEMMETJENESTEN (ark. nr. E: 065, 200903174)

VEDTAK:

Saken utsettes for gruppebehandling.

(8-3)

Forslag:

Geir Sandvik KRF fremmet følgende utsettelsesforslag:

"Saken utsettes for gruppebehandling."

Voteringer:

Ansattes representanter stemte.

Geir Sandvik KRFs utsettelsesforslag vedtatt med 8 mot 3 (2 HTV, SV) stemmer.

**33/09 HØRING - NY NASJONAL RETNINGSLINJE FOR LAR SAMT FORSKRIFT
(ark. nr. E: 025 G0 &13, 200905901)**

VEDTAK:

Helse- og sosialstyret ber formannskapet slutte seg til rådmannens forslag til høringsuttalelse.

(6-3)

Voteringer:

Administrasjonens innstilling vedtatt med 6 mot 3 (AP, FRP) stemmer.

Protokolltilførsel:

AP stemmer mot forslag til vedtak fordi AP er uenig i prinsippet om omfordeling av ansvaret for legemiddelordinasjon fra spesialisttjenesten til kommunetjenesten. Vi mener at tverrfaglig rehabilitering er ivaretatt.

AP kan heller ikke se at brukermedvirkning reduseres i de nye forslagene.

Kari Henriksen AP

**34/09 OPPRETTELSE AV NYE LEGEHJEMLER - DELEGASJON AV MYNDIGHET
TIL RÅDMANNEN
(ark. nr. E: G21, 200905743)**

Saken trukket av administrasjonen i møtet.

**35/09 RESULTATER FRA KARTLEGGING AV BOSTEDSLØSE I NORGE 2008
(ark. nr. E: F75 &32, 200813687)**

VEDTAK:

1. Helse- og sosialstyret tar resultatene fra kartlegging i Norge uke 48 2008 til orientering.

(Enst.)

2. I det følgende arbeid med rullering av boligplaner for vanskeligstilte på boligmarkedet, ber helse- og sosialstyret om at det tas initiativ til samtaler om denne etiske og verdimessige problemstillingen. Menigheter, bruker-, frivillige-, ideelle- organisasjoner, politikere, byombudet, pasientombudet og velforeninger vil kunne være aktuelle deltakere i slike samtaler.

(8-1)

Forslag:

Kari Henriksen AP fremmet forslag til nytt pkt.2:

"I det følgende arbeid med rullering av boligplaner for vanskeligstilte på boligmarkedet, ber helse- og sosialstyret om at det tas initiativ til samtaler om denne etiske og verdimessige problemstillinger. Menigheter, bruker-, frivillige-, ideelle- organisasjoner, politikere, byombudet, pasientombudet og velforeninger vil kunne være aktuelle deltakere i slike samtaler."

Voteringer:

Administrasjonens innstilling (pkt.1): enstemmig vedtatt,

Kari Henriksen Aps forslag: vedtatt med 8 mot 1 stemme (FRP).

**36/09 BOSETTING AV FLYKTNINGER I KRISTIANSAND KOMMUNE 2009
(ark. nr. E: F30 &73, 200812417)**

VEDTAK:

1. Kristiansand kommune mottar for bosetting 150 flyktninger i 2009. Familiegenforeninger kommer i tillegg til dette tallet.
2. Kristiansand kommune mottar i tillegg inntil 50 Enslige Mindreårige (EM) under 18 år for bosetting i 2009. Flyktingetjenesten etablerer inntil 35 plasser i individuelt tilpassede bo- og omsorgstiltak for å håndtere dette. Tiltakene finansieres med tilskudd for bosetting av Enslige Mindreårige og statsrefusjon for kommunale barnevernutgifter.
3. Barneverntjenesten styrkes midlertidig for å følge opp den økte bosettingen av Enslige Mindreårige.

(8-1)

Voteringer:

Administrasjonens innstilling vedtatt med 8 mot 1 (FRP) stemmer.

**37/09 KARTLEGGING AV RADONGASS I BYGNINGER - ORIENTERINGSSAK
(ark. nr. E: J77, 200908022)**

VEDTAK:

Den fremlagte informasjon tas til orientering.

(Enst.)

ÅPEN RUNDE/ORIENTERINGER

Lars Dahlen:

Helse- og omsorgsdepartementet har avgjort at Kristiansand får undervisningshjemmetjenestene i Vest-Agder. Etablering av undervisningshjemmetjenester er en nasjonal satsing på fag- og kompetanseutvikling, og et viktig tiltak for å videreutvikle omsorgstjenestene i tråd med Omsorgsplan 2015. Kommunen vil få tildelt 500.000 kroner hvert år fra Helse- og omsorgsdepartementet fram til 2011. Undervisningshjemmetjenesten skal tjene som modeller for andre hjemmetjenester i fylket og bidra til spredningen av kunnskap og faglige ferdigheter.

Elisabeth Engemyr:

Administrasjonen skal ha et møte med beboerne i Kvartal 6 og Kvartal 35 i nær fremtid.

Kristiansand, 18. august 2009

Geir Sandvik
leder
(sign.)

Carol Reinertsen
Politisk sekretær

Punkt 39/09: Konkurransetsetting av hjemmetjenesten

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

sak 156 hør debatten

Uttalelse konkurranseutsetting av hjemmetjenesten

Dato: 12.07.09
Saksnr.: 200903174-1
Arkivkode E: 065
Saksbehandler: Arild Rekve

ADMINISTRATIV SAK

Saksgang

Helse- og sosialstyret

Møtedato

18.08.2009

Konkurransesutsetting av hjemmetjenesten. Oversendelsesforslag

Sammendrag:

Bystyret har vedtatt følgende oversendelsesforslag 14.01.09:

”Det vurderes om hjemmehjelpstjenesten legges ut på anbud. Ulike løsninger vurderes.”

Kristiansand kommune har gjennomført 2 runder om konkurranseutsetting. Begge runder har medført fortsatt kommunal drift.

Det ligger til rette for konkurranseutsetting i Kristiansand i og med at forutsetningen for dette er oppfylt gjennom Kristiansandsmodellen med EBT som forvalter og innsatsstyrt finansiering som finansieringsmåte. I tillegg antas det å være et tilstrekkelig marked med mulige til-bydere. Volumet hjemmehjelp er så pass stort at det skulle være interessant markeds-messig. I Oslo antas det er ca 25 % av brukerne som får tilbud om det, velger privat løsning. Hvis det blir vedtak om konkurranseutsetting, vil brukervalg for hele kommunen være den mest aktuelle løsningen.

Ut fra det vi kjenner til av prising i markedet og det vi vet om kostnadsnivået i sammenlignbare byer/kommuner, har vi all grunn til å fastslå at Kristiansand kommune driver hjemmehjelpstjenesten meget kostnadseffektivt. Helse- og sosialdirektøren vurderer det som meget lite sannsynlig at det er noe å hente økonomisk for Kristiansand kommune ved konkurranseutsetting.

Omkostningene ved selve konkurranseutsettingsprosessen er betydelige. Den største administrative kostnaden er likevel drift med nye rutiner, omfattende informasjonsbehov og løpende kontroll.

En annen ulempe er at private aktører medfører en komplisert samhandling mellom EBT og sonene for brukere som også har behov for andre tjenester enn praktisk bistand.

Ut fra en helhetsvurdering som går på at de administrative ressurser som er tilgjengelige nå ikke vil være tilstrekkelige for å gjennomføre og drifte konkurranseutsetting av praktisk bistand/-hjemmehjelp, samt at det antas at dette ikke vil gi økonomisk gevinst, men heller øke de administrative omkostningene, anbefaler helse- og sosialdirektøren at konkurranse-utsetting av hjemmehjelp ikke gjennomføres.

[Forslag til vedtak:](#)

[Konkurransesutsetting av hjemmetjenesten gjennomføres ikke.](#)

Lars Dahlen
helse- og sosialdirektør

Arild Rekve
rådgiver

Bakgrunn for saken :

Bystyret vedtok 14.1.09 i forbindelse med sak om forvaltningsrevisjon "Kvalitet for hjemmetjenesten" følgende oversendelsesforslag:

"Det vurderes om hjemmehjelpstjenesten legges ut på anbud. Ulike løsninger vurderes."

Tidligere relevante vedtak.

Vedtak kommunalutvalget 3.2.04 sak 2/04:

Anbudskonkurransen om drift av Indre Vågsbygd omsorgstjeneste avlyses.

Vedtak helse- og sosialstyret 16.12.04 sak 67/04:

Ordningen med friere brukervalg innføres ikke i omsorgstjenestene.

Hva er hjemmehjelpstjenesten?

Praktisk bistand er en fellesbetegnelse for hjemmehjelps- og husmorvikartjenester og annen hjelpevirksomhet for eldre, funksjonshemmede og andre personer som trenger slik hjelp. Formålet er å yte hjelp til dagliglivets praktiske gjøremål i hjemmet og i tilknytning til husholdningen.

Praktisk bistand utføres av ansatte ved de 13 omsorgsenhetene i helse- og sosialsektoren. Enhetene har fra ett til tre sonekontor. I alt 19 sonekontor.

Enhet for Behovsvurdering og tjenestetildeling (EBT - Boligtjenesten) fatter vedtaket og tildeler tjenesten praktisk bistand.

Ulike løsninger for konkurranseutsetting.

- * Konkurranseutsetting av hjemmehjelpstjenesten i hele kommunen
- * Konkurranseutsetting av hjemmehjelpstjenesten i en sone (anbud/privat leverandør i en sone)
- * Konkurranseutsetting av hjemmehjelpstjenesten i en sone, men leverandøren kan og velges av bruker i andre soner
- * Fritt brukervalg av hjemmehjelpstjenesten i en eller flere soner (flere leverandører i disse sonene)
- * Fritt brukervalg av hjemmehjelpstjenesten i hele kommunen (flere leverandører i hele kommunen)
- * Benchmarking og målestokkonkurranse

Konkurranseutsetting.

Offentlig tjenesteproduksjon kan eksponeres for konkurranse gjennom å arrangere en anbudskonkurranse. I en anbudskonkurranse gis private aktører og offentlige virksomheter muligheten til å komme med tilbud på produksjonen av tjenesten. Ved konkurranseutsetting skiller en mellom bestiller på den ene siden, som er det offentlige, og på den andre siden utfører, som er en privat aktør eller en offentlig enhet.

Fritt brukervalg

Innføring av fritt brukervalg av hjemmehjelp innebærer at brukeren kan velge mellom

kommunen som leverandør, og et antall private leverandører som er godkjent av kommunen. De private leverandørene må velges ut på bakgrunn av en forutgående anbudsinnbydelse og konkurranse. På denne måten vil en sikre at de private leverandørene har en faglig kompetanse for å sikre kvalitet på tjenestene.

Benchmarking og målestokkonkurranse

Benchmarking innebærer en systematisk sammenstilling av virksomhetsinformasjon med sikte på å måle prestasjoner i tilsvarende virksomheter mot hverandre. Konkurrans-elementet i dette kan være "mykt" ved at målingene i seg selv gir sammenlikningsgrunnlag som skaper incentiver, men kan også styrkes ved at belønningen av virksomhetene baseres på prestasjon i forhold til tilsvarende virksomhet. For sistnevnte metode benyttes begrepet *målestokkonkurranse*.

Kristiansand kommune har gjennom sin organisasjonsmodell praktisert benchmarking ved at alle tilgjengelige produksjons- og økonomidata er tilgjengelige gjennom målekortsystemet Corporater.

Om tilleggstjenester.

Hvis friere brukervalg blir gjennomført, vil det være urimelig å nekte de brukerne, som ønsker det, å kunne kjøpe tilleggstjenester hvis de velger private tjenesteytere. Det foreligger et helse- og sosialstyrevedtak på at kommunale tjenesteytere ikke kan gi tilleggstjenester mot betaling. Det bør vurderes om dette vedtaket skal omgjøres hvis fritt brukervalg innføres. Det vil ikke være rimelig overfor kommunale tjenesteytere med en slik forskjellsbehandling. Eksempel på tilleggstjenester kan være mer renhold, ærender, hagearbeid og lignende som ikke er dekket av den kommunale tjenestebeskrivelsen/garantien for praktisk bistand.

Sentrale forutsetninger konkurranseutsetting og status i Kristiansand.

For å gå inn på konkurranseutsetting av hjemmehjelp/praktisk bistand må følgende forutsetninger oppfylles:

*At det er gjort et skille mellom forvaltning/tjenestetildeling og utføring av tjenesten overfor bruker. Kristiansand gjennomførte dette skillet i 2003.

*At det er lagt til rette for stykkprisfinansiering (ISF), som innebærer at leverandøren får betaling for de tjenester som gis til den enkelte bruker, og ikke blir finansiert gjennom feks. rammebevilgninger. Kristiansand kommune gjennomførte ISF i full skala fra 2004. (2003 var prøveår med ISF. Parallelt hadde en rammebudsjett for utførerne.)

*At det er relevante tilbydere. I Kristiansand er det ett etablert firma som tilbyr private omsorgstjenester. Det er på GULE SIDER registrert 7 firmaer i Kristiansand som tilbyr renhold i private hjem. I Oslo er det 20 firma som driver private omsorgstjenester.

Volum hjemmehjelp 2008

Det var 1567 brukere med tjenesten hjemmehjelp ved utløpet av 2008.

Det ble tildelt 80463 timer hjemmehjelp i 2008. Snittet var 6705 timer pr. mnd. Pr bruker er snittet tildelt hjemmehjelp 4,3 timer pr. mnd.

Det er gjennomført 61061 hjemmehjelpsbesøk i 2008. Det er 5088 pr. mnd og snittet er 3,2 besøk pr. bruker pr. mnd.

Bystyrets budsjettramme på hjemmehjelp var for 2008 20.1 mill.kr. Budsjettet kun til soner: 17,6 mill kr (Totalbudsjett minus 2,5 mill kr som tilføres andre enn soner).

Det ble tildelt fra EBT hjemmehjelp etter behovsvurderinger etter vedtatt nivå for 20.4 mill.kr. til soner.

Utførerene har regnskapsført kr 21,5 mill. kr.

Gjennomgang av kostnader i hjemmetjenesten for de 10 største byene i 2008. ASSS.

Hjemmetjenester til innbyggere 0 – 67 år

Kristiansand har netto utgiftsnivå for hjemmetjenester pr. innbygger som er 29 % lavere enn gjennomsnitt ASSS.

Netto utgiftsnivå pr. bruker av hjemmetjenester er på kun 42 % av gjennomsnitt for ASSS - kommunene, dvs. mindre enn halvparten pr bruker.

Brukere 67+

Kristiansand har en nettoutgift på hjemmetjenester pr. innbygger 67+ og pr. bruker 67+ som snitt ASSS. Det er omtrent samme nivå på andel 80 + som mottar hjemmetjenester.

Oppsummering. Vurdering.

Kristiansand kommune har gjennomført 2 runder om konkurranseutsetting. I 2003/2004 var Indre Vågsbygd omsorgstjeneste gjennom en anbudsprosess for Vågsbygdnettunet samt hjemmetjenesten i Kjerrheia og Midtre Vågsbygd soner. Her ble anbudskonkurransen avlyst fordi de private anbydere ikke kunne levere bedre tilbud enn kommunal drift.

I samme tidsrom ble ordningen med friere brukervalg av hjemmehjelp/praktisk bistand vurdert. Etter grundig vurdering i 2 runder ble konklusjonen den gang at det ikke innføres friere brukervalg.

Flere hevder at konkurranse er sunt og at brukervalg er sentralt for valgfrihet og kvalitet i kommunens tjenestetilbud. Kvaliteten og servicen kan bli bedre når det blir konkurranse om brukerne. En vil få et større mangfold ved flere tjenesteytere. I tillegg er behovet for arbeidskraft i årene som kommuner betydelig. Behovet for mulighet til mer kvalitetssikret kjøp av tilleggstjenester er også et argument som drar i retning av konkurranse i form av friere brukervalg som synes å være det mest aktuelle alternativet. En ren konkurranseutsetting hvor en privat aktør utfordres til å drive hele eller deler av hjemmehjelpstjenesten i en sone synes å være lite aktuelt

I motsetning til de fleste andre kommuner ligger det til rette for konkurranseutsetting i Kristiansand i og med at forutsetningen for dette er oppfylt gjennom Kristiansandsmodellen med EBT som forvalter og innsatsstyrt finansiering som finansieringsmåte. I tillegg antas det å være et tilstrekkelig marked med mulige tilbydere. Volumet hjemmehjelp er så pass stort at det skulle være interessant markedsmessig. I Oslo antas det er ca 25 % av brukerne som får tilbud om det, velger privat løsning gjennom fritt brukervalgsordningen.

Ut fra det vi kjenner til av prising i markedet (også fra aktuell klientsak for KBU nå hvor vi bruker private firma av spesielle grunner) og det vi vet om kostnadsnivået i sammenlignbare byer/kommuner, har vi grunn til å fastslå at Kristiansand kommune driver disse tjenestene meget kostnadseffektivt. I forhold til mulig økonomisk gevinst med konkurranseutsetting vurderer helse – og sosialdirektøren som meget lite sannsynlig at det er noe å hente økonomisk for Kristiansand kommunen ved konkurranseutsetting.

Omkostningene ved selve konkurranseutsettingsprosessen er betydelige. Tidligere innkjøpsjef som var ansvarlig for prosessen rundt Indre Vågsbygd omsorgstjeneste, anslo

kostnadene den gang til 1.5. mill kr. Prosessen rundt dette er fortsatt dyr og omfattende selv om en nå kan hente verdifull informasjon fra tilsvarende prosesser som er gjennomført i blant annet Bergen og Oslo kommune. Likefullt må anbudsdokumenter utarbeides, anbudsprosess kjøres, prekvalifisering gjennomføres og kontrakter inngås. Den største administrative kostnaden er likevel drift med nye rutiner, omfattende informasjonsbehov og løpende kontroll.

En annen ulempe er at private aktører medfører en komplisert samhandling mellom EBT og sonene for brukere som også har behov for andre tjenester enn praktisk bistand.

Konklusjon.

Ut fra en helhetsvurdering som går på at de administrative ressurser som er tilgjengelige nå ikke vil være tilstrekkelige for å gjennomføre og drifte konkurranseutsetting av praktisk bistand/hjemmehjelp, samt at det antas at dette ikke vil gi økonomisk gevinst, men heller øke de administrative omkostningen, anbefaler helse- og sosialdirektøren at konkurranseutsetting av hjemmehjelp ikke gjennomføres.

Punkt 40/09: Redegjørelse for hvordan tjenestene til LOS kan ivaretaes fra og med 2010.

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 04.09.2009
Saksnr.: 200908846-1
Arkivkode E: 065
Saksbehandler: Hilde Stokkeland

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato

22.09.2009
14.10.2009

Redegjørelse for hvordan tjenestene til LOS kan ivaretaes fra og med 2010.

Sammendrag:

I behandling av Handlingsplanen 2009-2012 besluttet bystyret å avvikle / omorganisere lavterskeltilbudet til ungdom, LOS fra 01.01.2010.

Bakgrunnen for dette er at antall unge med behov for bistand fra sosialtjenesten er halvert de siste årene.

I Bystyrets møte 11.12.08 ble følgende vedtak fattet:

"Bystyret ber om å få en redegjørelse innen utgangen av september 2009 for hvordan tjenestene til LOS kan ivaretas f.o.m. 2010".

01.01.09 ble sosialtjenesten omorganisert og oppfølgingstjenestene i sosial ble samlet i en enhet, noe som førte til at man fikk en effektiviseringsgevinst knyttet til ledelsesressurser. Dette sammen med omprioriteringer i tråd med føringer i rusmiddelpolitisk handlingsplan og samarbeid med eksterne og interne aktører, fører til at man fortsatt kan gi et godt tjenestetilbud til den yngste aldersgruppen.

LOS sin lavterskelprofil er en integrert del av oppfølgingstilbudet, men som følge av ny organisering og en klarere oppgavefordeling mellom Ung- etat og oppfølgingstjenesten er det enkelte funksjoner som ikke videreføres på samme måte som tidligere. Totalt sett mener vi at tilbudet til LOS sin målgruppe blir ivaretatt.

Forslag til vedtak:

Helse- og sosialstyret tar saken til orientering.

Tor Sommerseth
Rådmann

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Bakgrunn for saken:

01.01.09 ble deler av sosialsektoren i Kristiansand kommune reorganisert. Den nye enheten for sosiale og forebyggende tjenester består nå av alle sosiale tjenester i kommunen som ikke skal inn i NAV.

Dette er:

- RISK, med oppfølgingstjenester, forebyggende tjenester, boliger til vanskeligstilte og nattpatrulje
- Boligsosial oppfølgingstjeneste som tidligere var lokalisert i bydelene
- Rusfaglig team fra sosialkontoret
- LOS

I forbindelse med denne sammenslåingen er oppfølgingstjenesten endret. Man jobber nå i 3 tverrfaglige team med fokus på rus/psykisk helse.

Det ene teamet på 7 personer er spesialisert i forhold til ungdomsproblematikk. LOS inngår som en del av dette teamet.

I forhold til før sammenslåingen, er det pr d.d flere personer som jobber spesifikt med ungdom.

Oppgavene til teamet er blant annet å følge opp ungdom etter henvendelse eller søknad om vedtak på strukturert oppfølging, gi råd og veiledning, eller hjelp via lavterskeltilbud i tilknytning til møteplass

I tillegg har teamet tilknyttet prosjektansatte i forhold til prosjektene "Unge utenfor", Koordinerende tillitspersoner, hasjavenningskurs og program. Teamet har også tiltak mot spilleavhengighet og interaktiv nettside for ungdom (finansiert med statlige prosjektmidler) som satsningsområde framover.

Teamet følger i dag opp 128 ungdommer fordelt på 7 oppfølgere. I tillegg kommer ungdom tilknyttet prosjektene.

Henvendelsene kommer fra Ung-etat, barneverntjenesten, sykehuset (rus og psykiatri avdelingene) skole, foreldre og ungdom selv.

Teamet legger stor vekt på samarbeid med barnevern, Ung-etat (NAV) og helsestasjon for ungdom i form av felles drøftingsmøter og oppgavefordeling.

En stor del av ungdommene som får oppfølging har sammensatt problematikk som krever koordinert innsats og langvarig oppfølging.

Per i dag er det 8 ungdom på venteliste med en ventetid på ca 4 uker.

Teamene som ivaretar den voksne brukergruppen (over 25 år) har i dag oppfølging av 410 brukere. Samtidig er det 180 brukere som får bistand på lavterskeltilbudet, noen av disse i påvente av mer strukturert oppfølging, mens andre bruker tilbudet i tillegg til fast oppfølging.

Det er 15 brukere på venteliste, med en ventetid på ca 4 uker.

Fra våren 2009 har en gruppe bestående av tillitsvalgte og ledelse, jobbet med hvordan en innsparing på 2 mill kan gjennomføres med minst mulig konsekvens for brukere og ansatte.

Beslutningen om å kutte ned 2 av 4 årsverk knyttet til avdelingsledere og 1,5 årsverk i oppfølgingstjenesten støttes av alle gruppens medlemmer.

Reorganiseringen av sosialsektoren har gjort det mulig å drive med færre avdelingsledere

enn når tjenestene var spredt på flere enheter. Man har altså hatt en effektiviseringsgevinst knyttet til endringen.

En innsparing på 1,5 stilling i oppfølgingstjenesten vil ha konsekvenser for enhetens kapasitet, og vil måtte medføre at flere brukere får tilbud om lavterskeltjenester på et minimumsnivå i påvente av mer langvarig og systematisk oppfølging som vedtaksfestes.

De yngste brukerne vil fortsatt bli prioritert, slik at de får raskt kontakt med en kurator.

Reduksjon på 3,5 årsverk fra 2010 vil bli fordelt slik at oppfølging rettet mot den yngste aldersgruppen skjermes.

Dette vil bety at enheten må omprioritere innsatsen slik at samme antall oppfølgere jobber i forhold til ungdom og færre i forhold til eldre brukere.

Dette vil nødvendigvis føre til at ventetiden på oppfølging for brukere over ca 25 år vil øke. I påvente av vedtak om oppfølging vil de få tilbud om å bruke lavterskeltilbudet i Dronningensgate. Her kan de få hjelp til det mest presserende, men ikke tilbud om en fast kontaktperson.

Konklusjon:

Man har oppnådd en effektiviseringsgevinst ved opprettelse av Enhet for sosiale og forebyggende tjenester. Dette sammen med ressursvridning rettet mot den yngste aldersgruppen gjør at man i 2010 kan opprettholde tilbudet til ungdom mellom 15 og 25 år på dagens nivå.

LOS sine oppgaver blir ivaretatt og videreført med de endringer som følger av dagens organisering av sosialtjenesten. Endringene innebærer at færre får tilbud om kortvarig oppfølging for å gå videre til andre tjenester, samtidig har ungdom som får oppfølging et mer helhetlig og koordinert tilbud.

Det vil bli lengre ventetid på individuell oppfølging for voksne brukere, da disse vil bli nedprioritert i forhold til de yngste.

Punkt 41/09: Tilbakemelding vedr. heltidsprosjektet helse- og sosialsektoren

Bilag

Saksprotokoll

Dato: 07.09.09
Saksnr.: 200706031-18
Arkivkode E: 409
Saksbehandler: Tove Merethe Næss

ADMINISTRATIV SAK

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Bystyret

Møtedato

22.09.2009
07.10.2009

Tilbakemelding vedr. heltidsprosjektet helse- og sosialsektoren

Sammendrag:

Ved årsskifte 2006/2007 ble det foretatt en kartlegging hos ansatte i deltidstillinger i Helse- og sosialsektoren. Det ble sendt ut kartleggingsskjemaer til ca 1200 ansatte. 478 ansatte meldte tilbake at de ønsket 100% stilling. Disse 478 ble lovet 100% stilling gjennom videre arbeid med å få 100% stillinger i sektoren

Pr. 01.07.2009 gjenstår 252 ansatte av de 478 som ikke har fått 100% stilling etter kartleggingen.

Ytterligere 2 årsverk vil bli fordelt til tjenesten for utviklingshemmede i september. Det er usikkert hvor mange flere av de ansatte som vil få 100% etter dette da det ennå ikke er fordelt. Videre planlegges å bruke restrende 3,9 mill av tildelte midler til å øke til 100% stillinger for ansatte på lista i psykiatriboligene fordi det er svært ulik bemanning i sektorens psykiatriboliger. EBT må skyte inn ekstramidler for å gi tilfredstillende tjenester. For å kunne gi de resterende ansatte etter kartleggingen 100% stilling må det tilføres ytterligere midler.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret tar framlagt sak til orientering

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Bakgrunn for saken:

Helse- og Sosialstyret vedtok i sak 28/09 i møte 02. juni 2009 følgende:

2. Helse- og sosialstyret ber om en sak om heltidsprosjektet, sykefravær og kvalitet i tjenesten snarest mulig etter sommerferien.

3. Saken sendes til bystyret.

Følgende sak omhandler heltidsprosjektet. Sak om sykefravær og kvalitet i tjenesten vil bli fremmet i et senere møte.

Ved årsskifte 2006/2007 ble det foretatt en kartlegging hos ansatte i deltidstillinger i omsorgstjenestene i Helse- og sosialsektoren. Det ble sendt ut kartleggings skjemaer til ca 1200 ansatte. 478 ansatte meldte tilbake at de ønsket 100% stilling. Fordelingen mellom tjenesteområdene var slik:

Tjenesteområde	Antall som ønsket 100%
Institusjons- og hjemmetjenester	379
Tjenesten til utviklingshemmede	73
Psykiatri/rus	26

Ved innføring av prosjektet ble det bevilget 15.mill i året til økte stillinger til 100% hos ansatte som arbeider i turnus. Stillingene ble økt i løpet av 2007. Ved utgangen av 2007 hadde 130 ansatte, av 478 som ønsket det, fått økt sin stilling til 100%. Disse hørte til institusjons- og hjemmetjenesten. Økningen tilsvarte en vekst på 47 årsverk. Det vil si at den gjennomsnittlige økningen per ansatt var 35% stilling. De 47 årsverkene var fordelt mellom faggrupper på denne måten:

Faggrupper	Årsverksvekst
Sykepleiere	11
Hjelpepleiere	34
Vernepleier og psyk. sykepleiere	1
Assistent	1

En forutsetning for innføring av prosjektet var at enhetene skulle finansiere en stor del av årsveksten gjennom omdisponeringer. Midlene skulle omdisponeres fra bruk av overtid, ekstravakter, merarbeid og vikar. Forbuket knyttet til disse kostnadstypene var i 2006 på om lag 30 mill kr. Målet for omdisponeringene var i overkant av 11 mill kroner (ca 35%), og tildeling av 100% stillinger ble gjennomført i tråd med dette. Enhetene klarte imidlertid ikke å omdisponere midler det første året. Det var et økt forbruk av midler til ansatte innenfor disse lønnsartene på 2,5 mill kroner i 2007. I 2008 klarte enhetene en omdisponering på rundt 4 mill kr. Og hittil i år kan det se ut til at ytterligere 1 mill kr kan være omdisponert ved året slutt. Justert for lønnsvekst i perioden, kan vi altså si at om lag halvparten av den planlagte omdisponeringen har vært gjennomførbare. Vanskelighetene med omdisponeringene har ført til betydelig økonomiske utfordringer for utførerene. I løpet av 2008 ble det utarbeidet lokale handlingsplaner ved alle enhetene med mål om drift i balanse for 2009. Det gjenstår fortsatt noe tilpasning før dette er oppnådd.

Pr. 01.07.2009 har 154 ansatte fått tilbud om full stilling. 9 ansatte takket nei til tilbudet om 100% stilling. Av de 145 personene som har fått full stilling er 130 innenfor institusjons- og hjemmetjenesten, og 15 er innenfor tjenesten til psykisk utviklingshemmede. Disse hadde i utgangspunktet ønsket 100% i kartleggingen. 43 ansatte har pr 01.07.2009 i tillegg trukket sitt ønske om 100% stilling. 28 ansatte er ikke lenger aktuelle, største delen av disse ansatte har sluttet i sin stilling i kommunen. Det betyr at pr. 01.07.2009 gjenstår 252

ansatte som ikke har fått 100% stilling etter kartleggingen. De gjenstående fordeler seg mellom tjenesteområdene slik:

Tjenesteområde	Antall ansatt som fortsatt ønsker 100%	Utgjør i årsverksvekst
Institusjons- og hjemmetjenester	190	80
Tjenesten til utviklingshemmede	40	15
Psykiatri/rus	22	7

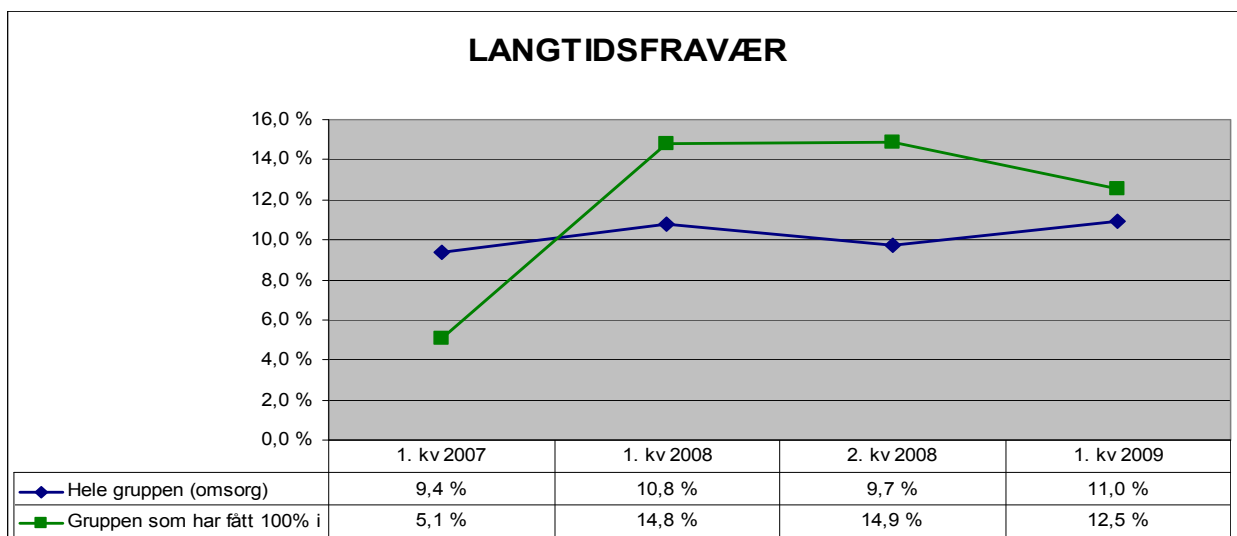
Ytterligere 2 årsverk vil bli fordelt til tjenesten for utviklingshemmede i september. Det er usikkert hvor mange flere av de ansatte som vil få 100% etter dette da det ennå ikke er fordelt.

Enhetene klarte ikke å omdisponere midler. Tendensen er heller økt forbruk av midler til ansatte innenfor disse lønnsartene. Dette vises i underskudd på de enkelte enheter.

For 2008 ble det gjennom handlingsprogrammet gitt ytterligere 5 mill kroner til økning til 100% stillinger hos ansatte. Ved fordeling av de første 15 mill kroner ble det ikke fordelt noen midler til ansatte i tjenesten for utviklingshemmede. Alle midlene ble fordelt til omsorgsenheter. Prosjektgruppen ønsket da at ytterligere tilførsel av midler skulle brukes for å øke til 100% stillinger i tjenesten for utviklingshemmede. Siden enhetene i 2008 hadde store underskudd ble ikke midlene fordelt da det ikke ville være mulig å gi økte stillinger til noen samtidig med at ansatte måtte tilpasses det økonomigrunnlaget enheten hadde. I September 2009 blir ca 1,1 mill midler fordelt til tjenesten for utviklingshemmede. Pengene brukes til å øke stillinger slik at det kan gis tilbud til flere brukere på dagsentrene. Dette dekker behov for utøking av tjenesten. Videre vurderes det å øke stillinger med de resterende 3,9 mill innen psykiatritjenesten. Det er svært ulik bemanning i sektorens psykiatriboliger. EBT må skyte inn ekstramidler for å gi tilfredstillende tjenester. Det vurderes om ved å øke til 100% stillinger så kan bemanningen i enkeltboliger ivaretas på en bedre måte både for ansatte og brukere.

Ved økning av stilling til 100% var det før fordeling av de første 15 mill kr. reist spørsmål om dette ville føre til økt sykefravær i enhetene. Prosjektgruppa som var nedsatt vurderte saken og kom fram til at det nok kunne være tilfelle at enkeltansatte kunne få økt fravær pga sin helsetilstand i utgangspunktet. Dette vurderet prosjektgruppa dithen at ikke helt kunne unngås. Alle ansatte som gjennom kartleggingen ønsket 100% skulle få det. Arbeidsgiver har ingen mulighet til å nekte ansatte ønske om 100%. Vurdering av hvem som skulle få økt sin stilling først ble gitt til lokale ansettelsesutvalg på hver enhet. De gjennomførte tilbudet om økning av stilling til ansatte i enheten. Før ansattesle skulle finne sted skulle enheten vurdere behov for kompetanse i enheten og mulighet for å gi tilbud om mer aktivitet til pasienter/brukere.

Ved gjennomgang av sykefraværet til de som har fått økt sin stilling til 100%, viser det seg at fraværet i den gruppen er økt langt mer enn for omsorgs totalt det første året etter tildelingen. Videre viser tallene at sykefraværet nå er synkende for denne gruppen.

Kartlegging av fraværet viser at de 130 ansatte som fikk 100 % stiling i første omgang hadde et fravær som var høyere enn andre. Det var en markant økning av fraværet. Kartleggingen videre viser nå at fraværet er synkende i gruppen. Ved gjennomgang av fraværet på individnivå er det ca 30 personer som viser jevnt fravær fortsatt. Ca 100 personer er i jobb i sin stilling.

Det er inngått avtale om følgeforskning av heltidsprosjektet med Universitetet i Agder. Pga vansker med å få på plass avtale, samt andre uforutsette hendelser har ikke forskerne kommet gang med videre intervjuer før våren 2009. Dette har ført til utsettelse av oppfølgingen fra forskerne, noe som igjen fører til forskyving i tidsplan.

Følgeforskerne gjennomførte i april d.å. fokusgruppe med et utvalg av tillitsvalgte og verneombud. Videre er det søkt om og gitt tillatelse av Personvernombudet til å gjennomføre dybdeintervjuer med ansatte som har økt stillingsbrøken til full stilling. Intervjuene vil finne sted høsten 2009 og vil bidra til å avdekke hvorfor ansatte har økt sin stillingsbrøk og hvilke konsekvenser økningen har hatt for dem personlig og for deres arbeidsplass. Følgeforskerne, i samråd med Kristiansand kommune, har også valgt ut tre enheter innen omsorgssektoren som skal følges nærmere.

Sektoren vil informere helse- og sosialstyret når rapport fra følgeforskningen foreligger. Det er planlagt følgeforskning fram til 2011.

Konklusjon:

Det er ikke mulig å videreføre økning til 100% stillinger ved ytterligere omdisponering i enhetene. Skal dette kunne gjennomføres for resten av de registrerte fra kartleggingen må det tilføres ytterligere midler til dette.

Utvikling videre:

Sektoren har store rekrutteringsproblemer på sykepleiere. Det viser seg ved kartlegginger at sykepleiere ikke ønsker å arbeide i kommunehelsetjenesten fordi de der må arbeide mye alene uten andre sykepleiere å samarbeide med. Videre søker sykepleiere seg vekk fra vårt distrikt da de kun kan få deltidsstillinger. For å øke rekrutteringen og få en bedre kompetansen vurderes det om alle sykepleiestillinger i omsorg skal lyses ut som 100% stillinger. Dette vil bedre på de ankepunktene sykepleiere har for ikke å søke stillingene i omsorg. For å gjennomføre dette må det tilføres midler. Saken utredes videre.

Punkt 42/09: Etablering av enslige flyktninger i egen bolig

Dato: 110809
Saksnr.: 200901996-5
Arkivkode E: F0
Saksbehandler: Anna Marie Mølland Roaldstveit

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
22.09.2009

Etablering av enslige flyktninger i egen bolig

Sammendrag:

I bystyret 18.02.09 fremmet Venstre et oversendelsesforslag som innebar å vurdere å innføre rutiner som sikrer hurtigere etablering av enslige flyktninger i egen bolig. Det ble tatt opp tre spørsmål knyttet til dette. Det første dreide seg om hva kommunen kan gjøre for at unge fortest mulig kan komme seg ut i en fast bolig. Det andre spørsmålet gikk på om det er aktuelt for Kristiansand å utnytte Husbankens virkemidler på en annen måte. Tilslutt retter han spørsmål til om det er behov for en langsiktig strategi for å sikre en rask, god og stabil bosetting for flyktninger. I saken presenteres et utdrag av Dag Vige (V) sin interpellasjon og administrasjonens svar på de ovenfornevnte spørsmål. Administrasjonen har deretter foretatt en vurdering der det kommer frem at det ikke anses som nødvendig å etablere nye, endrede rutiner for en hurtigere etablering av unge enslige flyktninger. Dette begynnes hovedsakelig med at det per dags dato ikke er nok ledige boliger, verken kommunale eller private.

Forslag til vedtak:

1. Helse- og sosialstyret tar saken til orientering

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Anna Marie M Roaldstveit
Trainee

Bakgrunn for saken :

Sammendrag av interpellasjon:

Viser til Dag Vige (V) sin interpellasjon i bystyret 18.02.09. Vige har i sin interpellasjon kommet frem med tre spørsmål knyttet til bosetting av flyktninger. Det første dreier seg om hva kommunen kan gjøre for at unge fortest mulig kan komme seg ut i en fast bolig. Det andre går på om det er aktuelt for Kristiansand å utnytte Husbankens virkemidler på en annen måte. Tilslutt retter han spørsmål til om det er behov for en langsiktig strategi for å sikre en rask, god og stabil bosetting for flyktninger.

Vige viser til at det sist høst ble plassert 24 unge enslige innvandrere i campinghytter på Hamresanden. Han mener mange unge, enslige ofte må vente lenge i asylmottak før de kommer til lokale kommuner. En ny midlertidig etablering i campinghytter mener han ikke er særlig gunstig, men at de unge fortest mulig må komme seg ut i fast bolig og deretter komme seg i arbeid/skole og bli selvhjulpne. Antall flyktninger som skal bosettes øker og utfordringen med å bosette flyktninger er en "permanent situasjon".

Det stilles videre spørsmål til om det er mulig å utnytte Husbankens støtteordninger for kjøp av boliger til flyktninger. Dette gjelder da spesielt for familier med barn som det er en utfordring å skaffe bolig til.

Det påpekes at flyktninger generelt ikke er regnet som en vanskeligstillt gruppe og de fleste innen rimelig tid klarer å skaffe seg bolig på det private markedet. Likevel er det for noen nødvendig med bistand fra det offentlige.

Utdrag av administrasjonens svar, referert av ordfører Per Sigurd Sørensen, 18.02.09

Kommunale boliger til vanskeligstilte er et knapphetsgode, og det er en særlig mangel på små utleieboliger til enslige i kommunen. I tråd med boligsosial handlingsplan har man fått en økning av den kommunale boligmassen, men for enmannshusholdninger er det utfordrende å finne bolig både på det private og det kommunale utleiemarkedet. En uttalt strategi i boligsosial handlingsplan er at flyktninger skal hjelpes inn på det ordinære boligmarkedet via andre tiltak enn å tilby kommunal bolig. Intensjonen er best og raskest mulig integrering.

Alle flyktninger som kommer til Kristiansand og ikke selv klarer å skaffe bolig får hjelp til dette. Det er ikke alltid mulig å finne en egnet bolig med en gang, men midlertidige boliger betraktes også som positivt i forhold til at introduksjonsprogram kan påbegynnes. På den måten har den bosatte da en bedre mulighet for å skaffe seg en egnet bolig for mer langsiktig behov. Uavhengig av bolig som tilbys i første instans får alle nyankomne flyktninger introduksjonsprogram, praktisk bistand og oppfølging i bolig, tilrettelagte helsetjenester mv.

Når det gjelder Husbankens støtteordning er den per i dag utnyttet optimalt. På den måten hjelpes vanskeligstilte i første rekke til kjøp på det private boligmarkedet. I tillegg bruker kommunen Husbankens virkemidler til å anskaffe boliger til vanskeligstilte. Kristiansand kommune har gjennom boligsosial handlingsplan en vedtatt strategi for å sikre alle vanskeligstilte på boligmarked, derav også flyktninger.

Aktuell sak:

I bystyret 18.02.09 ble det fremmet oversendelsesforslag om å vurdere å innføre rutiner som sikrer hurtigere etablering av enslige flyktninger i egen bolig.

Kristiansand kommune har befolkningsvekst blant annet på grunn av en betydelig nettinnflytting i kommunen. Dette skaper utfordringer i form av tilgang til et tilstrekkelig antall boliger til kommunens innbyggere. Boligsosial handlingsplan er kommunens vedtatte strategi for differensiering av bolig- og tjenestetilbudet til vanskeligstilte på boligmarkedet i kommunen. Planen stipulerer behov for boliger til målgruppen.

Det er kontinuerlig for stor etterspørsel etter boliger i forhold til det kommunen kan tilby. Både den kommunale boligmassen og det private markedet blir i dag benyttet maksimalt. Historisk sett har minst 2/3 av flyktingene blitt bosatt i det private boligmarkedet. Av disse klarte 1/3 av flyktingene selv å skaffe seg bolig, 1/3 fikk hjelp av kommunen til å gå til anskaffelse av bolig og den siste tredjedelen har blitt tildelt kommunal bolig. Totalt sett har det dreid seg om ca 70-80 boliger hvert år. Flyktingetjenesten jobber kontinuerlig for å skaffe private boliger gjennom å være aktiv på annonsemarkedet og bruke nettverket som er opparbeidet. Kristiansand Boligselskap KF og EBT – Boligtjenesten gjør kontinuerlig en innsats for å forvalte den kommunale boligmassen og utvikle denne i tråd med strategien lagt i boligsosial handlingsplan, og er ajour med planen i forhold til hele programmet fram til 2011, vedrørende anskaffelser og bygging av nye boliger.

Husbankens støtteordninger er per i dag utnyttet optimalt og det er ikke mulig å utnytte denne ordningen mer enn det som gjøres i dag.

Konklusjon.

Det er vanskelig å se nytten av å etablere nye, endrede rutiner for å løse problemet med hurtigere etablering av enslige flyktninger da det per dags dato ikke er nok ledige boliger, verken kommunale eller private. Det eneste effektive tiltaket, så langt administrasjonen kan vurdere, vil være å sikre økt tilbud av ledige boliger i kommunen. Dette forutsetter at det til enhver tid bygges nok boliger, tilpasset både familier og enslige, i forhold til befolkningssammensetningen, og det forholdet at Kristiansand er en universitetsby med mange studenter.

Punkt 43/09: Evaluering av kommunens fattigdomssatsning - barn i fattige familier 2006-2009

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Vedlegg 2 notat utstyrssentral

oversikt over bruken av kommunale midler til barn i fattige familier 2006 2007 og 2008

Dato: 11.09.09
Saksnr.: 200901956-1
Arkivkode E: 024 F0
Saksbehandler: Laila Hamar

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Kulturstyret
Oppvekststyret
Bystyret

Møtedato

22.09.2009
23.09.2009
29.09.2009
07.10.2009

Evaluering av kommunens fattigdomssatsning - barn i fattige familier 2006-2009

Sammendrag:

Tiltakene i regi bystyrets satsning mot barn i fattige familier har virket etter intensjonene fra 2006 (med helse- og sosialstyrets justeringer fra 2007). Tiltakene reduserer ikke fattigdommen som samfunnsproblem i seg selv, men bidrar til å redusere skadevirkninger og forhåpentlig forebygge reproduksjon av denne. Det anbefales å videreføre satsningen mot barn i fattige familier med samme fokus og økonomiske rammer som i dag. Ordningen vil bli vurdert som en del av prosjektet "tidlig intervensjon".

Forslag til vedtak:

Bystyret viderefører satsningen mot barn i fattige familier med samme fokus og økonomiske rammer som i dag.

Lars Dahlen
helse- og sosialdirektør

Laila Hamar
rådgiver

Trykte vedlegg:

1. Oversikt over bruk av midler i de ulike sektorene 2006-2008
2. Notat vedr. utstyrssentral

Utrykte vedlegg:

Evalueringsrapporter 2006, 2007 og 2009 ferieopphold Haraldvigen

Bakgrunn for saken :

I oversendelsesforslag av 11.12.08 heter det at "Bystyret ønsker en evaluering av kommunens fattigdomssatsning med tanke på å videreføre og eventuelt forbedre tiltakene. Sak skal foreligge til behandling innen sommeren 2009."

Kommunens fattigdomssatsning forstås her som bevilgningen fra 2006 på kr. 2 mill. årlig som er øremerket barn i fattige familier.

Midler til tiltak for "Barn i fattige familier" ble fordelt som følger i bystyret 21.06.06, sak nr. 94/06:

Sosialkontoret	900.000 kr.
Skole	400.000 kr.
Barneverntjenesten	100.000 kr.
Barnehage	200.000 kr.
Kultur/fritid	400.000 kr.

Det ble gjort følgende vedtak i bystyret:

1. Bystyret vedtar fremlagte forslag til disponering av midler til tiltak for "Barn i fattige familier. (Enst.)
2. Bystyret mener at midlene til tiltak for barn i fattige familier først og fremst rettes inn mot de grupper som er beskrevet i "Fattigdomsmeldingen". Bystyret ber om å få seg forelagt en evaluering av bruken av midlene. (Enst.)
3. Bystyret ber administrasjonen se på muligheten for arbeid for ungdom i Kristiansand kommune. Det sees på mulighet for å prioritere ungdom i fattige familier. (Enst.)

Helse- og sosialstyret behandlet 13.03.07 sak nr. 200507562-14 "Oppsummering/evaluering av bruken av kommunale midler til barn i fattige familier – 2006" og gjorde følgende vedtak:

*Helse- og sosialstyret tar oppsummering/evaluering av bruken av kommunale midler til barn i fattige familier – 2006 til orientering og godkjenner fremlagte forslag til justeringer.
(Enst.)*

Justeringene var som følger:

I all hovedsak anbefales det å videreføre praksis for disponeringen av midlene/tiltakene fra 2006 til 2007.

Når det gjelder midlene som er øremerket sosialkontoret så skulle disse fordeles til Kristiansand sosialkontor. Det gjøres oppmerksom på at også flyktingetjenesten og NAV Kristiansand Ung-etat behandler søknader om økonomisk sosialhjelp og således har kontakt med familier i målgruppen. Det foreslås fra 2007 at Kristiansand sosialkontor koordinerer midlene, men at de kan benyttes også til brukere av flyktingetjenesten og NAV Kristiansand Ung-etat.

I tillegg er det definert for midlene som skal brukes av sosialtjenesten at de skal hjemles i sosialtjenestelovens § 5-2. Dette virker noe begrensende for bruken. Det er ønskelig at man også kan benytte disse midlene til tiltak som ikke må knyttes til enkeltbrukere i form av vedtak etter § 5-2. Eksempler på dette vil være tiltak for grupper (f. eks ungdomstiltak, ferietilbud) og tiltak for enkeltpersoner som ikke det er ønskelig å registrere som enkeltklienter i kommunens saksbehandlersystem. Bruken av midlene vil likevel være i tråd med intensjonene for § 5-2 og i henhold til bystyrets føringer.

Erfaringer fra det første året med øremerkede kommunale midler har blant annet vist at det er behov for en ytterligere styrkning av tverrsektorielt samarbeid og samordning på området (informasjon, koordinering og kompetansebygging). Med bakgrunn i dette er det besluttet å nedsette en tverrsektoriell samarbeidsgruppe for arbeidet med barn og unge i fattige familier. Det søkes også om midler fra Sosial- og helsedirektoratet for å opprette en 50% prosjektstilling som prosjektansvarlig (systembygger/ informasjonsmedarbeider) for 2007. Se vedlagte beskrivelse: "Barn og unge i fattige familier – organisering og strategi for tverrsektorielt samarbeid og samordning". Dersom man ikke skulle få statlig bevilgning til dette formålet, er det et ønske å kunne benytte deler av sosialtjenestens disposisjonsfond fra 2006 (kr. 664 800) til denne prosjektstillingen i 2007.

Det er naturlig at den tverrsektorielle samarbeidsgruppen, i samarbeid med prosjektansvarlig (prosjektstilling)/sekretær for gruppen ser nærmere på vedtaket i bystyret 21.06.06 og da med spesiell vekt på tiltak for ungdomsgruppa.

Det anbefales at videre evaluering/rapportering av bruken av midlene gjøres i forbindelse med årsrapport.

Evaluering:

Måloppnåelse:

Sosialtjenesten: Midlene til Kristiansand sosialkontor har i første rekke vært benyttet til enkeltvedtak. Fra 2007 har også midlene vært benyttet på Flyktningetjenesten og NAV Kristiansand Ung-etat, i tillegg til Kristiansand sosialkontor. I 2007 ble det foretatt en bruker- og ansattevaluering av bruken av de statlige midlene i 2006 (samme type tiltak som de kommunale gikk til), men dette har ikke blitt gjentatt siden. Både fra brukere og ansattes side ble midlene og bruken av disse oppfattet svært positivt. Det er klart at ordningen, sammen med statlig satsning, har bidratt til et økt barnefokus i sosialtjenesten. Samtidig er det en utfordring å opprettholde bevisstheten om at disse midlene skal komme som en styrking i tillegg til (ikke erstatte) det som er lovpålagt knyttet til familiens behov (§§ 5-1 og 5-2 i sosialtjenesteloven).

I det opprinnelige vedtaket fra Bystyret 21.06.06 heter det at: "Bystyret ber administrasjonen se på muligheten for arbeid for ungdom i Kristiansand kommune. Det sees på mulighet for å prioritere ungdom i fattige familier." NAV Kristiansand Ung-etat har gjennom sitt arbeid med Sommerjobbprosjektet og utvidelsen til høst- og vårprosjektet bidratt til at også barn og unge i denne målgruppa har fått mulighet til å arbeide i Kristiansand kommune.

Skoleetaten: I informasjonsbrev til skolene ang. bruken av midlene sendt 19.09.06 heter det: "Skoledirektøren har bestemt at midlene skal overføres til tverretatlig team og tildeles på samme måte (sosioøkonomisk). Rapportering av bruken skjer på samme skjema og tidspunkt som for midler til tverretatlig team." Videre påpekes det i samme skriv at midlene nyttes til:

- *Styrke fellesinnkjøp til skolene av fritidsutstyr som kan lånes ut til elever.*
- *Leksehjelpgrupper som gir mulighet for å jobbe sammen med andre på skolen med PC-er og annet utstyr.*
- *Fellesaktiviteter - støtte til spesielle tiltak for enkeltelever."*

Midlene deles ut til alle grunnskoler i Kristiansand etter sosioøkonomiske kriterier. Kristiansandsskolene er svært ulike mht. størrelse, elevgrunnlag, praktiske og sosiale utfordringer, derfor er det koordineringsteamene på de forskjellige skoler som vurderer behov, samt fordeler midler iht. de retninglinjer og føringer gitt for bruken. Tilbakemeldinger fra skoler viser at midlene er et positivt bidrag til å utjevne forskjeller mellom elevene i den vanlige skolehverdagen.

Barneverntjenesten: Pengene skulle bidra til å utvide samarbeidet med Haraldvigen om ferieopphold, i første rekke i høst- og vinterferier. Haraldvigen er opptatt flere år framover og det har derfor vært vanskelig å få til i høst- og vinterferie. Alternativet har blitt å arrangere

dette på høsten (utenom høstferieuken) for foreldre og barn under skolealder. Det har blitt oppfattet svært positivt at tilbudet er for barn og foreldre sammen. Det er utarbeidet rapporter fra Kristiansand sosialkontor for ferie/aktivtetsuka på høsten 2006, 2007 og 2008. Midlene for 2006 ble benyttet som delfinansiering av ferietiltak på Haraldvigen, og utbetalt fra sosialkontoret. Det er ikke overført midler til barneverntjenesten i 2007, eller 2008. Dette da oppholdet har vært statlig finansiert disse årene. Fra 2009 skal tiltaket videreføres i kommunal regi og midlene til barneverntjenesten vil i sin helhet gå til å delfinansiere dette(sammen med midler fra sosialtjenesten).

Barneverntjenesten har mottatt en liten andel av midlene til barn i fattige familier på tross av at barn i barnevernet har mye dårligere levekår enn barn generelt. For eksempel viser en studie over alle barnevernvernsbarn i perioden 1990 – 2005 at nesten 60% av mødrene og 40% av fedrene hadde mottatt sosialhjelp. I normalbefolkningen var tilsvarende tall 8%. Den samme studien viser også at foreldrene til barnevernsbarn er aleneboende, har svak tilknytning til arbeidslivet, har dårlig boligstandard, har lav inntekt osv. På tross av barneverntiltak ser disse levekårsproblemene en tendens til å "gå i arv" fra foreldre til barn. Barneverntjenesten har argumentert for at dette er velferdsproblemer som ikke kan løses av barneverntjenesten gjennom hjelp til barna, men må som i første rekke er en oppgave for sosialtjenesten/NAV. Dette er også i tråd med innretningen på de kommunale midlene til barn i fattige familier.

Barnehageetaten: Bakgrunn for tildeling av midler har vært Helse- og sosialsektorens undersøkelse/rapport "Barns levekår i fattige familier" og Barne- og likestillingsdepartementets rapport "Fattigdom blant barn, unge og familier." I 2006 og 2007 ble midlene fordelt etter skriftlig informasjon til alle barnehager, sak på ledermøte til kommunale barnehager og alle barnehager fikk anledning til å søke midler. I 2008 ble det bestemt å kalle midlene for "inkluderingsmidler" i stedet for det nokså belastede uttrykket "fattigdomsmidler". Barnehageetaten har i 2008 fordelt midlene på bakgrunn av lister som viser hvilke barnehager som har flest betalere på reduserte satser på foreldrebetaling. Tilbakemeldingene fra barnehagene har hvert år vært gode.

Fritidsetaten: Klar formening om at midlene spesifikt har kommet målgruppa til gode, at de har "truffet blink" med støtteiltakene. Vi vet hvor viktig det er for unge å kunne delta i aktiviteter og på arenaer sånn som "alle de andre". Nettopp denne kunnskapen legges til grunn for bruken av midlene. For fritidsetatens vedkommende har de kommunale midlene også fungert som egenandel ifbm Barne- og likestillingsdepartementets tilskudd til tiltak mot fattigdom. Dette har medført at svært mange av tiltakene har blitt gjennomført etter planen.

Når det gjelder *tverrsektorielt samarbeid og samordning* på området (informasjon, koordinering og kompetansebygging) er det å nedsatt en tverrsektoriell samarbeidsgruppe for arbeidet med barn og unge i fattige familier. Det har vært nødvendig med 1-2 samarbeidsmøter årlig sektorene imellom i forbindelse med informasjonsutveksling, koordinering og evaluering av tiltakene. Dette har vært initiert fra helse- og sosialdirektøren. Gjennom dette samarbeidet har man hatt mulighet til å følge arbeidet med satsningen i de ulike sektorene. Det ble også søkt om midler fra Sosial- og helsedirektoratet for å opprette en 50% prosjektstilling som prosjektansvarlig (systembygger/ informasjonsmedarbeider) for 2007. Av ulike årsaker ble ikke denne stillingen besatt før høsten 2008 og da som en 100% prosjektmedarbeiderstilling i forhold til statlige midler ved sosialtjenesten/Kristiansand sosialkontor. Da det våren 2009 ble klart at prosjektperioden for sosialtjenestens vedkommende vil opphøre fra 01.01.2010 ble det besluttet å knytte denne stillingsressursen (ut 2009) tettere til den ordinære driften ved Kristiansand sosialkontor slik at man også etter prosjektperioden vil kunne dra nytte av opparbeidet kunnskap i fagmiljøet der. Det vises ellers til vedlegg i saken.

Videre arbeid/bruk av midlene:

Tiltak mot fattigdom kan deles opp i følgende grupper (kilde: Faf0-rapport 2008:18, s 14):

Forebyggende tiltak (sikre arbeid og lønnsinntekt – utdanning, arbeidsmarked, økonomisk politikk, kvalifiseringsprogrammet)

Direkte reduserende tiltak (bidra i forhold til samlet inntekt – skatte- og trygdepolitikk, sosialhjelp og kvalifiseringsstønad)

Avhjelpende tiltak (bedre levekår – helse-, omsorg- og boligpolitikk, boligsosialt arbeid, gratis/subsidierte kultur- og fritidsaktiviteter)

De 2 millionene som er avsatt til tiltak for barn og ungdom i fattige familier i Kristiansand er i hovedsak konsentrert rundt avhjelpende tiltak. Også tiltakene som har karakter av direkte reduserende tiltak dvs. midlene som forvaltes via sosialtjenesten er i praksis avhjelpende tiltak. Imidlertid er det et håp at virkningen på sikt vil være at disse tiltakene har bidratt til at flere barn og unge i Kristiansand har fått en barndom som gjør dem rustet til å delta på lik linje med andre i utdanning og arbeidsliv (forebygging av fattigdom og sosial eksklusjon senere i livet). Dette er også i tråd med intensjonene i den opprinnelige saken som ble behandlet i Bystyret 21.06.06.

Ut fra erfaringene så langt med ordningen foreligger det ikke noe ønske fra den tverrsektorielle samarbeidsgruppen om å endre fokus for bruken av midlene. Dette også ut fra vissheten om at ordningen ikke gjør noe med fattigdommen direkte, men bidrar til å redusere skadevirkningene av denne, slik at barna får gode opplevelser og økte (valg-)muligheter i framtiden. Det vurderes at tiltakene på denne måten har bidratt til en bedre livssituasjon for målgruppen.

Det har vært vurdert om opprettelse av utstyrssentral i Kristiansand kommune ville være et hensiktsmessig tiltak, men dette tiltaket er ikke vurdert som aktuelt på nåværende tidspunkt.

Fordelingen mellom de ulike sektorene har blitt oppfattet som god og hensiktsmessig. Når det gjelder ferie-/aktivitetsuken på Haraldvigen så koster imidlertid dette tilbudet mer enn det som er øremerket tiltaket via barneverntjenesten (kr. 100 000) og må derfor delfinansieres med midler fra bevilgningen til sosialtjenesten. Tilbudet organiseres også fra Kristiansand sosialkontor. I 2009 påregnes totale kostnader på kr. 250 000 knyttet til dette tiltaket. Dette oppfattes imidlertid å være i tråd med retningslinjene for hva sosialtjenesten kan bruke sine midler, kr. 900 000, til (bl.a. ferietilbud).

Ordningen synes å gi den nødvendige fleksibilitet knyttet til vekslingen mellom individuelle og grupperettede tiltak.

Prosjektet "tidlig intervensjon" vil se nærmere på kommunens satsning på barn og unge. I den forbindelse vil det være naturlig å vurdere denne ordningen også som en del av det helhetlige tilbudet.

Oppsummering

Tiltakene i regi bystyrets satsning mot barn i fattige familier har virket etter intensjonene fra 2006 (med helse- og sosialstyrets justeringer fra 2007). Tiltakene reduserer ikke fattigdommen som samfunnsproblem i seg selv, men bidrar til å redusere skadevirkninger og forhåpentlig forebygge reproduksjon av denne. Det anbefales å videreføre satsningen mot barn i fattige familier med samme fokus og økonomiske rammer som i dag. Ordningen vil bli vurdert som en del av prosjektet "tidlig intervensjon".